

nih tropin prodaja sedaj Kmetijska družba lanene in orebove tropine. Na dan jih pokladamo po 1—2½ kg. Še bolje je, ako damo polovico otrobov in polovico oljnih tropin. Z ozirom na redilno vrednost so danes oljne tropine cenejše kakor otrobi.

Kako pripraviti koruznico, da jo čim bolj izkoriščam za krmo? Ko sejem koruzo, denem med seme eno pest umetnega gnojila. Katera umetna gnojila naj vzamem? Koruznico je najbolje izkoristiti, če jo skisamo (ensiliramo) v jami. V ta namen jo je treba na kratko razrezati in jo mešati med drugo zeleno krmo, pesno perje itd. ter dobro stlačiti. Nazadnje, ko se krma popolnoma vsede, jo pokrijemo s slamo ali plevami in po vrhu zadelaemo z ilovico. V dveh mesecih je krma kislá. Umetnih gnojil ne smemo mešati med seme, ker nekatera gnojila škodujejo kaljivosti. Vzemimo na 1 oral posetje 100 kg apnenega dušika in 150 kg superfosfata in če je zemlja peščena, vsaj 50 kg kalijeve soli. To gnojilo potrosimo na zorano njivo pred setvijo.

Kako in s čim se uniči koruzni molj? Gosenica koruznega molja se nahaja jeseni, ko spravljamo koruzovino, v stebelu nizko pri tleh. Zato krepko prevlečite njivo z brano, ali še bolje z ekstraktorjem, da spravite iz zemlje koruzne šture, ki jih znosite na kup, posušite in sežgite. Ker pa ostane nekaj gosenic tudi v koruznici, moramo gledati, da tudi te uničimo. Najbolj gotovo je, če koruzovino sežgemo, kajti če jo nastiljamo ali krmimo, se večina gosenic ohrani. Dobro je tudi, če koruzovino okisamo v jamah (ensiliramo), ker gosenica pogine, ko se krma ugreje. Precej pomaga tudi, ako obžagamo koruzne vrhove, ko je gosenica še visoko gori pod vrhom; to je nekako ob koncu julija ali začetkom avgusta. Zatiiranje je uspešno le tedaj, če ga vrše vsi kmetovalci dotičnega kraja.

Kako odpravimo preslico s travnika in njive? Preslica uspeva dobro le na

mokrih tleh. Da jo zatremo, je predvsem potrebno zemljo osušiti. Poruvati jo moramo kolikor mogoče globoko, da ji opeša korenika; če jo le plitvo izrujemo, ji to ne prizadeva nikake škode. Najvažnejše pa je, da porujemo one rjave rastline, ki jih vidimo zgodaj na spomlad že marca meseca in ki niso prav nič podobne zelenim rastlinam, ki zrastejo pozneje. S teh rjavih rastlin se vsipljejo troši, ki se z njimi širi rastlina naokoli in ki iz njih zrastejo zelene rastline, kakršne so splošno znane kot preslica.

*

O usmiljenju.

Res, nekaj vzvišenega je usmiljena ljubezen. Poganstvu je pojem »usmiljenje« neznan. In če se tudi kedaj pomaga revežu, bolniku ali drugemu pomoči potrebnemu, se to ne zgodi iz ljubezni do bližnjega, temveč ima gotovo sebičen namen, kovati iz tega kakšno — korist.

Kristusov nauk je napravil iz nas ljudi brate in sestre, ki si naj med seboj pomagamo in se podpiramo v vseh telesnih in duševnih stiskah. Če se pa vsi kristjani ne ravnaajo po tej zapovedi, še to ni nikak dokaz zoper Kristusov nauk, temveč le dokaz, da ne živijo ti ljudje, ki se sicer imenujejo kristjane, po svoji veri.

Vsak človek ima priliko, da v svojem krogu dejansko vrši dela krščanskega usmiljenja. Prav posebno pa še naša dekleta, ki so vendar poklicane za to, da nekoč v svojem poklicu kot žene in matere živijo, delujejo in se žrtvujejo le za druge. Čim prej se mlado dekle vadi v nesebičnem žrtvovanju v službi za bližnjega, tem popolnejše bo kasneje

zmogla težke naloge, ki jih bode nosila na svojih ramah kot žena in mati.

Kje in kako se pa lahko udeležujejo krščanske žene in dekleta v usmiljeni ljubezni do bližnjega? Kako pomagati in lajšati gorje drugim, dandanes, ko v tej vsesplošni stiski sami komaj prebrodimo pomanjkanje?

Ni ravno denar in blago, kar ima največjo vrednost, akoravno je oboje mnogokrat neobhodno potrebno. Blagor usmiljenim... Je pa vinar uboge vdove, ki si ga je pritrkala od ust, na tehtnici dobrih del stokrat težji od cekinov bogatina. Miloščina, darovana iz obilja, premnogokrat vsiljuje mnenje, da se vse trpljenje da omiliti z denarjem.

So pa še druga pota ljubezni do bližnjega, za katera ni treba ne denarja, ne blaga — prinesejo pa neprimerno več zadovoljstva in blagoslova.

Glejte! Tam v sosesčini domuje stara, bolehná siarka ali samcat starček. Nikogar nima, ki bi se zanj briga, ali se pa morda tudi nihče noče, ker od starega betežnega reveža pač ni pričakovati kakšne bogate zapuščine. Bolezen, starost in samevanje ga tare, neizprosna zima pritiska in povečuje gorje, komaj si še revež zakuri in skuha borno jesti.

Dekle, ki prav pojmi krščansko usmiljenje, najde pot do takega reveža. Pri svojem delu doma prištedi pol urice, pohiti lahkih korakov v kočico, prime urno za delo, pospravi in pomije, prestele, očedi betežnega, nanosi drv in vode, skuha juhico in čaj iz domačih zdravilnih rož, ki naj lajša nadležen kašelj. Vedrega obraza vpraša po željah, najde tolažilne besede. Vesela novica razvedri starčka in smejoča mladost prisije kakor solnčni žarek prav do srca tolažbe potrebnega samotarja.

Tako delo je pač najplemenitejše dejanje — to je angelsko delo!

In zopet drugo leži bolni žena, mati številnih otročičev. Ves ta drobiž je prepuščen sam sebi. Nikogar ni, ki bi jih umil in počesal, jih zaposlil in pazil

lju. Pogled na razcapane kmete v verigah je podučil ubogo ljudstvo ob cesti, kako je s kmečko punto in kaj čaka celi kmečki stan od strani podivjane in kmečke krvi pijane gospode.

V Celju je bil po mestu nekak slovesen sprevod z ujetniki, katere so pometali v mestne ječe. Ranjenca na vozu so skrbno zložili, odkazana mu je bila bolniška postelj ter zdravniška pomoč. Schrattenbach je bil na vse kriplje radoveden, kdo je ta kmetavzarski plemenitaš, nad katerim si je hotel ohladiti svojo jezo in iztisniti iz njega vse podrobnosti kmečkega upora. Jetnike so pustili par dni v miru, da so se odpočili, predno so pričeli z zasliševanjem. Gosposki mladeč ni maral dati niti na eno vprašanje odgovora. Poklicali so na pomoč natezalnico, ki mu tudi ni odprla ust, akoravno so mu pokali členki in je trpel z vso vdanostjo nadčloveške muke. Ker mučenje na natezalnici ni nič opravilo, je razbelil rabelj klešče, da bi ščipal nesrečnika po prsih in mu razvezal s to peklensko muko jezik. Krvnik je odskočil, kakor bi ga pičila kača, ko je razgalil mladeniču prsa. Po prestrašenem od-

skoku je kriknil iz polnega grla in pokazal sodniku na odkritje. Domnevani plemič je bila v moškega preoblečena ženska — zopet nova zagonetka. Prekinili so mučenje, odvedli razkrinkano v ječo in javili zadevo okrožnemu poveljniku. Schrattenbach je bil ves iz sebe, ko je čul, da ima pod ključem junaško žensko mesto plemiča. Nekoliko se je zamislil, nato pa ukazal preiskovalnemu sodniku, naj skuša uganko razvozljati s pomočjo ostalih zajetih kmetov, enemu ali drugemu bodo že znane razmere v puntarski vojski.

Pri kmetih ni bila potrebna raba mučilnega orodja. Večina je poznala prav dobro kapitana Pavla Šterca, ki je bil po enoglasni izpovedi grajski kovač iz Lesičnega pod Pilštajnom in ne grof ali sploh plemenitnik. Nikdo ni znal, tudi s kruto pomočjo natezalnice ne, da bi se bila borila v prvih vrstah kmečke vojske v moškega preoblečena ženska.

Sodnija in okrožni poveljnik sta bila sedaj ravno tako pred nepremostljivim jarkom uganke, kakor pred dolgotrajnim zaslišanjem kme-

da živi ščuka v posameznih primerih do 3 sto let ali več.

Prof. L. Sabanejev v klasičnem delu »Ribe Rusije« pripoveduje, da so ujeli leta 1896 v Moskvu pri snazenju ribnika v Caricinu 2 metra dolgo ščuko z zlatim obročkom v škrgah. Na obročku je bilo pisano v starinski pisavi: »Spustil car Boris.« To se je moralo zgoditi pred letom 1611. Največjo do sedaj poznano ščuko je zaznamoval na isti način cesar Friderik II. Rdečebreadec v nekem jezeru blizu Heilbrona leta 1230. Ujeli so jo z mrežo leta 1497, torej 267 let pozneje. Ta ščuka je bila skoraj bela od starosti, merila nad

nanje. Tak živ—žav povzroča skrb ter nove bolečine materi.

Glejte! Tu je zopet prilika za dobro delo. Pohiti k mučenici, pomagaj ji s tolažbo in dejanjem. Odvzemi ji skrb za otroke s tem, da jih vzameš za določen čas k sebi v varstvo. Kako hvaležna ti bo mati za to delo usmiljene ljubezni in njena molitev ti bo najlepše plačilo za mali trud.

Ne pozabi pa tudi, da bo vsako dobro delo krščanskega usmiljenja zapisano z zlatimi črkami v tvoji knjigi življenja.

Človek, ki ima resno voljo, storiti dobro svojemu bližnjemu, najde sam pota do udejstvovanja. Nevsiljivo bo delal, vedno upoštevajoč čustvovanje drugih in mu bodo taka dobra dela neusahljiv vir čistega veselja in blagoslova.

Studenice. Na tiho nedeljo dne 13. marca se bo zaključil z razstavo in sklepno besedo trimesečni gospodinski tečaj. Na prošnjo kmetijske podružnice ga je dovolila banska uprava. Z vsega priznanja vredno vnesmo ga je vodila gospa Minka Odlasek s svojo pomočnico Jožico Hribar. Udeleževalo se ga je s velikim veseljem 16 slušalk. Poučevali so se vsi za dekleta potrebni predmeti, tudi krščanski nauk. Na tečaj je prišel predavati dvakrat zdravnik g. dr. Hronovsky in tudi sadjarski referent g. Ferlic. Gojenke so napravile enkrat poučni izlet v novo gospodinsko šolo v St. Jurij. Kakor se dekleta z velikim veseljem spominjajo tečaja, ki sta ga pred 10 leti vodili gđc. Primožičeva in Klunova, tako bodo sedanje gojenke z hvaležnostjo v spominu ohranile tečaj, ki ga vodita sedaj dve vrli učiteljici. Bog jima plačaj! Hvala tudi banski upravi! Spoštovani stariši in ljubitelji vzgoje iz sosednjih občin, pridite pogledat razstavo! Za enake tečaje prosite tudi drugod.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 5. marca so pripeljali šeparji 163 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po

6 metrov in tehtala je 128 kg. Na gradu v Lauternu v Nemčiji je ohranjena svoječasno elika, dočim sta okostnjak in zlati obroček v mestnem muzeju v Mannheimu.

Ženski se želja izpolnila.

72letna Marta Carter v Carbondalu v Zedinjenih državah je večkrat izrazila željo, da bi rada umrla v cerkvi. Želja se ji je izpolnila nedavno neki večer, ko se je med večerno pobožnostjo zgrudila mrtva.

Pogoj za dolgo življenje.

Na svojem posestvu v bližini Pittsfielda v Zedinjenih državah Severne Amerike, kjer že

tov. Eden od bolj brihtnih sodnikov je omenil, da mora biti skrivnostna ženska čisto gotovo v kaki zvezi z ranjenim kapitanom. Naj le počakajo, da se bo vodja pozdravil in potem mu naj nenadoma predstavijo ujetnico. Iz začudenja ter obnašanja kapitana, ki ne zna za jetnico, bodo razbrali, kaj da se skriva za puntarsko junakinjo. Da bi se ta predstava čim prej posrečila, je bil pridno na delu celjski pader Florijan, ki je lečil kapitana. Predno je Pavel okreval, je izpustilo celjsko sodišče na pritisk iz Gradca pretežno večino zajetih puntarjev. Pridržanih je bilo v zaporih še 42, ki so bili določeni, da bodo odpeljani v Gradec in na Dunaj, kjer bodo povedali, zakaj so se uprli in kdo jih je našuntal. Predno se je izvršila prepeljava, so morali poskrbeti jetnikom za obleko ter čevlje. Še do danes je ostalo zabeleženo v starih zapisnikih, da sta izgotovila za kmečke puntarje celjska čevljarja Lukež Noykher in Jurij Wagner 52 parov čevljev, krojača Jurij Šlišnek in Mihael Wolgemut 28 sukenj in 5 parov nogavic, klobučar Ivan Haidman 26 klobukov, ključavničar Ivan Winkler je napravil 41 želez-

Ker je pravočasno plačal

je prejel zavarovalnino 1000 Din ta teden celoletni naročnik »Slovenskega gospodarja« Fuks Matevž, Stanošinci št. 19, pošta Podlehnik.

Prijatelj boš svojemu sosedu, ako ga pridobiš za naročnika »Slovenskega gospodarja«, ki v nesreči pomaga.

»Slovenski gospodar« v vsako hišo.

10 do 12 Din, slanina 9—12. Kmetje so pripeljali 10 voz sena po 70—95, 2 otave po 75—85, 2 slame po 70—75, 2 voza krompirja 1.50—1.75, 21 vreč čebule po 6 (česen 14—15), zelje 1.75, 21 vreč čebule po 6 (česen 14—15), koruza 1.50, proso 1.50, ajda 1.50, ajdovo pšeno 3.50—4, fižol 2—2.50, celi orehi 4.50—5, luščeni 10—18. Kokoš 25—40, piščanci 30—65, puran 50—80. Hren 12—16, karfijska 6—10, kislo zelje 3—4, repa 2, radič 12, jabolka 4—7. Mleko 2—3, smetana 10—12, surovo maslo 24—32, jajca 60 para, med 14—20, suhe slive 8—12.

Mariborski svinjski sejem dne 4. III. 1932. Pripeljanih je bilo 84 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 7—9 tednov stari komad 100 do 120 Din, 3—4 mesece stari 150 do 200 Din, 5—7 mesecev stari 350 Din, 8—10 mesecev 400 do 450 Din. 1 kg žive teže 5—6 Din, mrtve teže 7—8 Din. Prodanih je bilo 37 komadov.

*

Takse o prireditvah.

Parlamentu je predložen zakonski načrt o spremembah in dopolnitvah zakona o takсах. O prireditvah določa ta zakon med drugim naslednje: Za gledališča, umetniške koncerte, gledališke predstave prosvetnih društev in dirke jahalnih društev za pospeševanje konjereje in za javne vežbe in tekme športnih društev se plača 10% odstot-

kov od vrednosti prodanih vstopnic. Odmera je ostala nespremenjena kakor doslej, le obseg te nižje takse je razširjen na gledališke predstave prosvetnih društev ter na javne vežbe in tekme športnih društev. Po novi stilizaciji se ta taksa plača tudi za koncerte in zabave, ki jih prirejajo prostovoljna gasilna društva, ki se sama vzdržujejo, kadar gre za prireditve izključno za nabavo potrebnih predmetov za gašenje in za pomoč v gasilski službi poškodovanim članom.

Taksa 20% pa se plača na vstopnice, kjer znaša sicer redna taksa le 10%, če se prireditve s plesno veselico, razen prireditve požarnih bramb. Pri predstavah, kjer se poleg vstopnice ali namesto vstopnice pobirajo prostovoljni prispevki, se mora od skupnega zneska prostovoljnih prispevkov plačati 10 ali 20% na taksa po značaju prireditve.

Izjemoma se takse ne pobira: za predavanja in razstave, ki služijo v poučne, prosvetne in gospodarske svrhe, za zabave na vaških slavnostih, cerkvenih slovesnostih, narodnih svečanostih, če se prireja v zato določenih krajih; za cerkvene koncerte v cerkvah, javne vežbe sokolskih društev in koncerte domačih pevskih društev, če se prirejajo brez plesov; na vstopnice v državne, banovinske in občinske muzeje; za prireditve društva Rdečega križa v dneh, ki so odredeni za zbiranje prispevkov; za državna in banovinska narodna gledališča in za gledališke predstave vaških čitalnic (kadar se gledališča oddajajo v najem za prireditve drugih ustanov, je treba plačati takso).

Pri prireditvah z vstopnicami se morajo, kadar je treba plačati takso, uporabljati samo vstopnice državne izdaje, ki jih bo izdalo finančno ministrstvo, oddelek za davke. Ta določba je na novo vnešena v takšni zakon.

Vsak prireditelj je dolžan prijaviti pristojnemu oblastvu svojo prireditev, pri čemer more predložiti potrebno dovoljenje.

nih obročev, katere je pritrdil krog vratov puntarjev, in Pavel Šmid je skoval 24 klafter dolgo verigo, ki je imela 900 členov in s katero so bili kmetje vklenjeni kakor najbolj krvoločne zveri, in na ta način odpremljeni seve peš v Gradec in na Dunaj.

Predstava Pištelakove Eme kapitanu Pavlu Štercu nikakor ni rodila zaželenega uspeha. Obšla se je toliko premagala, da jima ni bilo niti na obrazu čitati, da sta po srcu eno. Sodniki so se čudili tej izredni trmi in preiskusili na kapitanu vsa tedaj običajna mučenja, ne da bi bili izsilili le eno besedo izpovedi, zakaj je poveljeval puntarjem in v kakem razmerju je do ujete upornice. Kakor pravi mučenec je trpel za sveto stvar, ki je ponesrečila brez njegove krivde. Znal je dobro, da bo zanj končal upor, ko ga bo objela smrt. Usmrtili ga bodo gotovo v Celju, za zaslišanje v Gradcu ali na Dunaju jim je bil preveč nevaren. Na vse je bil pripravljen, nikakor pa ni pričakoval tega, s čemur so mu ogrenili plemiški trdnogi še zadnje trenutke življenja.

Poslali so mu v ječo pismo, v katerem je